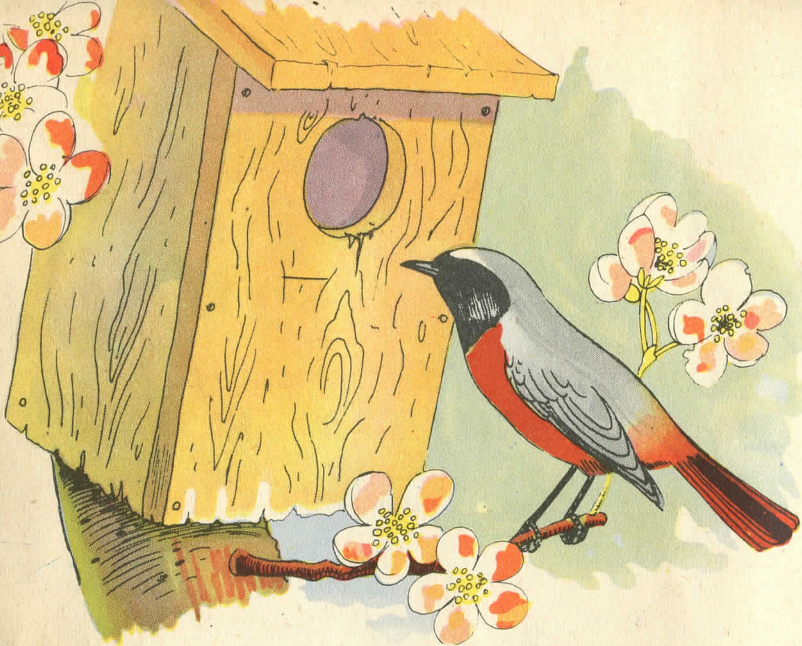

ŽIVOTINJE U VRTU

LILLI KOENIG

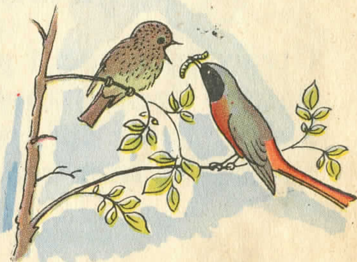
ŽIVOTINJE U VRTU

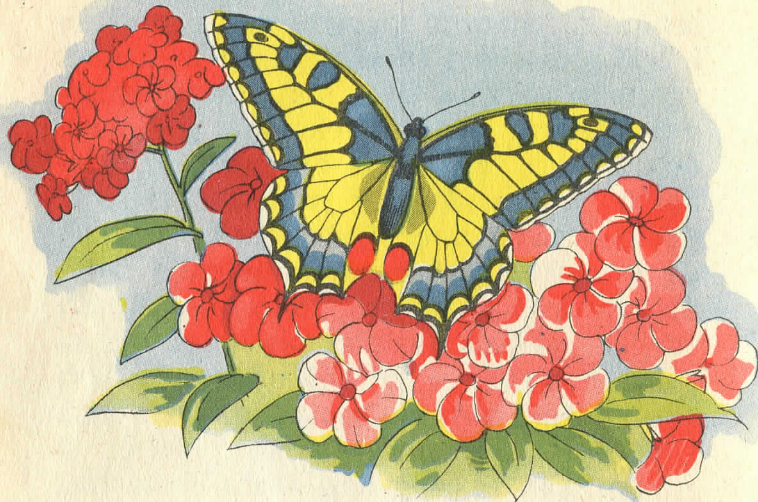
MLADOST

VRTNA CRVENREPKA

U susjedovu vrtu, posred krošnje rascvjetale jabuke, smještena je lijepa kućica za ptice. Upravo se u nju uselila crvenrepka sa svojom porodicom. I mužjak i ženka marljivo izlijeću i ulijeću, a kum crvenrep počesto sjedi na visokoj grančici i pjeva svoju prekrasnu pjesmicu, dok u kući ženka leži na sićušnim plavkastim jajima. Jednog jutra začuje se iz kućice sasvim tiho pijukanje. To je znak da je došlo vrijeme za sakupljanje mnoštva gusjenica i mušica, kako bi se gladna ždrijela ptičica zasitila. Ne će proći ni dvije nedjelje, a iz ptičarnika će izići šest smeđe pošaranih malih crvenrepki. Ujesen će sve one zajedno poletjeti u Afriku. Zamoli svog oca, strica ili starijeg brata, da i u vašem vrtu postave kućicu za ptice, crvenrepka će idućeg ljeta u njoj naći lijepi stan, dok će za uzvrat potamaniti sve štetne bube u vrtu.

LASTIN REP

Otvori dobro oči i pažljivo hodaj, pa ćeš sigurno jednog toplog ljetnjeg dana ugledati kako po vrtu lepršа veliki lijepi leptir — Lastin rep. Leptir je, naravno, daleko ljepši od zeleno-crne gležnjaste gusjenice, koja se na zelenju mrkve i peršina prežderava sve dok dobro ne odeblja i sasvim se zaobli. Nađeš li takvu gusjenicu, stavi je u praznu kutiju šibica i hrani je svakodnevno svježim zelenjem mrkve. Jednoga dana, umjesto gusjenice naći ćeš duguljastu stvarcu sa zeleno-žutim prugama, kako se priljubila uz stranicu kutije. Po tome ćeš znati da se gusjenica začahurila i da je više ne treba hraniti. Za nekoliko tjedana čučat će kraj prazne čahure prekrasan Lastin rep. Ne dodiruj ga, da mu ne oštetiš svilenkasta krila. Odnesi ga u vrt i pusti da leti od cvijeta do cvijeta.

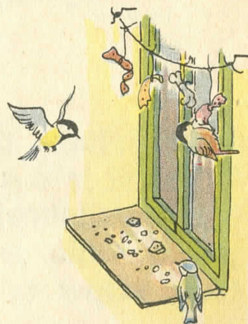

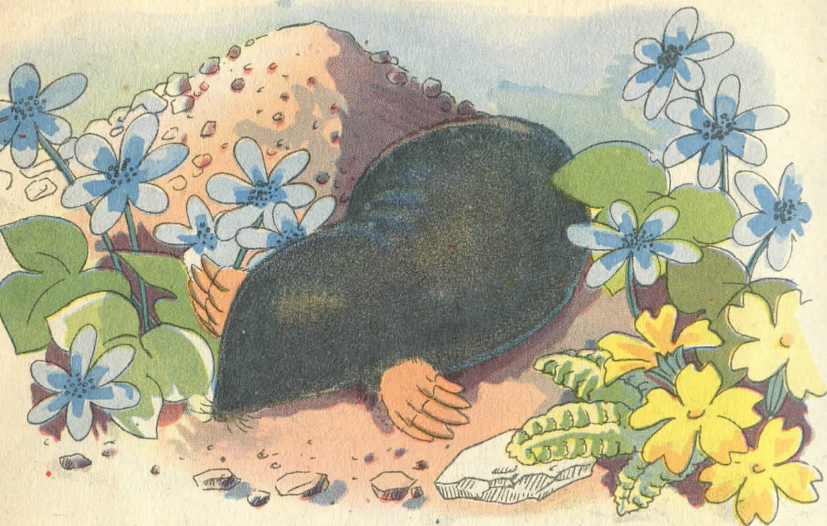

PLAVETNA SJENICA, BARSKA SJENICA I CRNA SJENICA

— Diridi — diridi — javlja se crna sjenica, a slično se glasaju i modra i barska sjenica. Zimi dok je sve prekrito snijegom

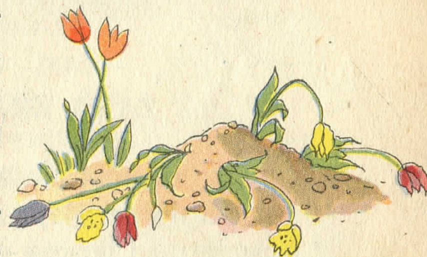
one zajednički traže hranu, ali nažalost veoma često moraju gladovati. Ne sumnjam u to, da si već vidio kako ova mala vesela stvorenja lepršaju po vrtu. Evo ti zato dobar savjet: stavi na prozorsku dasku sjemenke suncokreta, nekoliko korica slanine ili kakve druge hrane. Uskoro će stići ptičice, koje će se tako nahraniti, a po svirepoj zimi to im je, siroticama, i te kako potrebno. U proljeće, kad toplo sunce ogrije, mužjaci crne sjenice pjevaju iz sveg glasa: »Ciciba — ciciba« — a i ostale sjenice tada veselo i razdragano pjevaju. Da ti pokažu, kako znaju cijeniti što si ih tako dobro preko zime hranio, one će marljivo tamaniti sve štetne bube, koje se nađu po voćkama.

KRTICA

Jednog jutra majka se veoma razljutila. Ugledala je u vrtu posred lijepih cvjetnih leja mnogobrojne male humke zemlje, pored kojih je ležalo otkinuto i uvelo bilje. »Opet ta krtica« — uzviknula je i uzela lopatu, da poravna humke i zasadi novo bilje. Znam, odmah ćeš pomisliti, kako je krtica sa svojim sićušnim čiodastim očima sigurno zla životinja. O tome nema ni riječi. Znaš li zašto krtica živi pod zemljom i zašto ruje? Jedino i isključivo zbog toga, što traži čahure gundelja, crviće i slične sitne životinje, kojima se voli hraniti. Saznaš li još i to, da su gundelji velike štetočine u vrtu, budući da se hrane korijenjem povrća i cvijeća, uvidjet ćeš da krtica i nije štetna, naprotiv, izvanredno korisna, tako da joj mirne duše možemo oprostiti što izbacuje humke po vrtu.

ŽABA KRASTAČA

Ma nije moguće! Ne sviđa ti se? A pogledaj samo njene lijepe zlataste oči. Premda je nespretno i tromo doskakutala, premda joj je koža siva i puna bradavica, to je sasvim bezazlena i veoma korisna životinja. Uništava puževe golaće, kukce i crve, koji nanose štete izjedajući velike rupe u krasnim crvenim jagodama. Ujesen, naša žaba krastača ostaje bez hrane. Zbog toga je prisiljena da se uvuče u kakvu rupu u zemlji, pod kamen, gdje prospava zla vremena. Budi se već u rano proljeće, zatim odšeće do najbliže bare, u koju naniže u nizove svoja kao staklo prozirna jajašca. Nakon tri tjedna izmigolje iz jaja male crne repate kuglice, koje zadovoljno plivaju po vodi. Ljudi ih nazivaju punoglavcima. Kad prođu dva mjeseca, oni se pretvore u žabice, koje odmah odskakuću u raznim pravcima. Potrebno im je čitavih pet godina dok odrastu.

JEŽ

Kad začuješ u vrtu mljackanje, buku i šuštanje, znaj, to kum jež polazi u lov. Omiljela hrana su mu puževi golaći, kišne gliste, a voli da pojede i malo od voća što je popadalo sa drveća. Po čitave noći je na nogama. Tek kad zora zarudi, sakriva se u kakav tamni kutak. Sklupči se tako da mu bodlje, kao zaštita od neprijatelja, strče na sve strane. To mu je najsigurnija odbrana od napada, te kum jež mirno može da prospava dan. Ima ta njegova bodljikava odjeća i svoju nezgodnu stranu — ne može se ni počešati ni očistiti. Zbog toga među njegovim bodljama živi bezbroj smeđih ježevih buha. U-jesen se jež uvlači u trulo lišće, te su mu ga bodlje pune. Na taj način prespava sve vrijeme do proljeća.

PUH

Puh? Šta li je sad to? Poslušaj dobro, ispričat ću ti: U voćnjaku stanuje mali, sivi nestaško s dugačkim kitnjastim repom i dva okrugla, kao ugljen crna oka. Iz svog toplog mekanog gnijezda, koje je smjestio u duplji drveta, ili u kakvoj staroj kućici za ptice, izlazi tek kad se spusti noć. Vješto kao kakav majmunčić vere se po granama i grančicama i pri tome rado gricka slatko voće. Pronađe li kakav otvoren prozor, odmah će se uzverati i uvući u kuću, ne bi li ukrao malo šećera ili kakvih drugih slatkiša, jer je to mali proždrljivi sladokusac. Kako je jesen bliža, tako je i puh masniji i ljeniji, sve dok jednog dana ne legne potpuno hladan i ukočen u svoje gnijezdo. Mnogi bi pomislili da je uginuo, a on zapravo samo spava svoj duboki zimski san. Ukoliko je istina sve ono što se o njemu priča, tada on spava čitavih sedam mjeseci, pa ga ne zovu uzalud velikim pospancem.

SLIKOVNICE LEPTIR

U ovoj biblioteci
dosada je izašlo

PRIČA O PATULJKU GABIJU
DESET MALIH CRNČIĆA
ČAROBNI LONAC
MALI MEDO SKITNICA

U ovoj seriji
još su izašle

ŽIVOTINJE U VODI
ŽIVOTINJE U ŠUMI
ŽIVOTINJE NA POLJU I LIVADI
ŽIVOTINJE U SELU I GRADU
ŽIVOTINJE U PLANINI

*

Prevela Eva Grlić

Urednik Ana Kulušić — Korektor Mirjana Vaniček — Za izdavača Ladislav Indik

Tisak: Beogradski grafički zavod

IZDAVAČKO KNJIŽARSKO PODUZEĆE

mladost

ZAGREB 1959